

Fonda ienākumi un UIN atvieglojumu selektīva piemērošana 3/15/25

Direktore nodokļu konsultāciju nodaļā, PwC
Latvija
Vita Sakne

Projektu vadītāja nodokļu konsultāciju
nodaļā, PwC Latvija
Viktorija Volta

C-18/23 (F S.A. pret Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej)

Šajā Eiropas Savienības Tiesas (EST) nolēmumā tika aplūkots svarīgs jautājums par kapitāla brīvu apriti Eiropas Savienībā. Šī lieta attiecās uz Polijas tiesību aktiem, kuros atbrīvojums no uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) tika piemērots tikai uz ārēji, bet ne iekšēji pārvaldītiem kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) no citām Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm. Nodokļa atbrīvojums tika liegts PVKIU, kas tika pārvaldīti iekšēji. Šis ierobežojums tika apstrīdēts kā nesaderīgs ar ES tiesību aktiem, it īpaši ar kapitāla brīvu apriti.

Iesniedzējtiesa (Glivices Reģionālā administratīvā tiesa Polijā) uzdeva EST šādu prejudiciālo jautājumu:

“Vai [Direktīvas 2009/65] noteikumi un it īpaši tās 29. panta 1. punkts, lasot tos kopā ar [LESD] 18., 49. un 63. pantu, ir jāinterpretē [tādējādi], ka tiem ir pretrunā tas, ka valsts tiesību aktos ir paredzētas tādas formālas prasības kā pamatlietā, lai kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi, kuru juridiskā adrese ir citā Eiropas Savienības dalībvalstī, nevis Polijas Republikā, varētu izmantot atbrīvojumus no uzņēmumu ienākuma nodokļa, vai citā Eiropas Ekonomikas zonas valstī, proti, no prasības, ka tos ārēji pārvaldnieki, kurām savas darbības veikšanai ir tās valsts kompetento finanšu tirgus uzraudzības iestāžu atļauja, kurā ir šo uzņēmumu juridiskā adrese?”

EST nolēmuma pamatojums

EST izmantojo turpmāk minētos argumentus sava nolēmuma pamatošanai:

- **Direktīvas 2009/65 piemērojamība:** EST secināja, Direktīva 2009/65 neattiecas uz šo strīdu, jo F Fund (attiecīgais PVKIU), piesaistīja kapitālu, nereklamējot fonda daļu pārdošanu Eiropas Savienības iedzīvotājiem.¹
- **LESD (Līgums par Eiropas Savienības darbību) noteikumu piemērojamība:** Lai gan iesniedzējtiesa atsaucās uz LESD 18., 49. un 63. pantu, Tiesa nolēma, ka šī lieta ir jāizskata, ņemot vērā tikai LESD noteikumus par kapitāla brīvu apriti (LESD 63. pants).²
- **Kapitāla brīvas aprites ierobežošana:** EST konstatēja, ka Polijas tiesību aktu noteikumi par ārējo pārvaldību, neraugoties uz to, ka tie ir vērsti uz ieguldītāju aizsardzību, ir stingrāki nekā nepieciešams, un ir nesamērīgs kapitāla brīvas aprites ierobežojums.³
- **Objektīvi salīdzināmas situācijas:** EST nolēma, ka iekšēji pārvaldīto un ārēji pārvaldīto PVKIU situācijas ir objektīvi salīdzināmas, jo īpaši ņemot vērā nodokļu atbrīvojuma mērķi, proti, pielīdzināt ar PVKIU starpniecību veiktos ieguldījumus tiešajiem ieguldījumiem.⁴
- **Ierobežojuma pamatojuma neesamība:** EST secināja, ka Polijas tiesību aktu prasība par ārējo pārvaldību nav piemērots līdzeklis, lai sasniegtu ieguldītāju aizsardzības mērķi, jo īpaši ņemot vērā, ka citu ES valstu PVKIU jau ir pakļauti to piederības dalībvalsts finanšu tirgus uzraudzības iestāžu uzraudzībai.⁵
- **Atkāpe no LESD 63. panta:** EST norādīja, ka LESD 65. panta 1. punkta a) apakšpunkts ļauj

dalībvalstīm nošķirt nodokļu maksātājus atkarībā no dzīvesvietas vai ieguldījuma vietas, taču šis noteikums ir jāinterpretē šauri un nav jāpiemēro visiem nodokļu tiesību aktiem, kuros šāda nošķiršana ir paredzēta.⁶

EST nolēmuma kopsavilkums

EST nolēma, ka Polijas tiesību akti, kuri attiecinā UIN atbrīvojumu tikai uz ārēji pārvaldītiem PVKIU no citām ES valstīm, nav saderīgi ar LESD 63. panta 1. punktu, kas garantē kapitāla brīvu apriti. EST konstatēja, ka, lai gan dalībvalstīm ir tiesības noteikt PVKIU pārvaldības formas savā teritorijā, Polijas tiesību aktos noteiktais ārējās pārvaldības nosacījums, lai gan tā mērķis ir aizsargāt ieguldītājus, pārsniedz nepieciešamos mērus, un ir nesamērīgs kapitāla brīvas aprites ierobežojums. EST secināja, ka dalībvalstis nedrīkst diskriminēt citu ES valstu PVKIU, pamatojoties tikai uz to pārvaldības veidu, jo īpaši, ja šos KIU jau uzrauga to reģistrācijas Dalībvalsts finanšu tirgus uzraudzības iestādes.

Papildus vērā ņemamie apsvērumi

Šis spriedums, visticamāk, ietekmēs citas dalībvalstis, kuras noteikušas līdzīgus ierobežojumus attiecībā uz UIN atbrīvojumiem iekšēji pārvaldītiem PVKIU.

EST nolēmumā uzsvērts, ka ir svarīgi nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem PVKIU ES teritorijā neatkarīgi no to pārvaldības veida.

Šajā lietā ir uzsvērts, ka dalībvalstīm ir jāpamato visi kapitāla brīvas aprites ierobežojumi ar skaidriem un pārlicinošiem sabiedrības interešu iemesliem.

¹ Direktīvas 2009/65 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts un 3. panta b) apakšpunkts

² Spriedums, 2022. gada 7. aprīlis, Veronsaajien oikeudenvontayksikkö (Līgumieguldījumu fondu atbrīvojums), C - 342/20, EU:C:2022:276, 45. punkts

³ Spriedums, 2022. gada 7. aprīlis, Veronsaajien oikeudenvontayksikkö (Līgumieguldījumu fondu atbrīvojums), C - 342/20, EU:C:2022:276, 50. punkts

⁴ Spriedums, 2022. gada 7. aprīlis, Veronsaajien oikeudenvontayksikkö (Līgumieguldījumu fondu atbrīvojums), C - 342/20, EU:C:2022:276, 76. punkts

⁵ Spriedums, 2012. gada 18. oktobris, X, C - 498/10, EU:C:2012:635, 37. punkts.

⁶ Spriedums, 2022. gada 7. aprīlis, Veronsaajien oikeudenvontayksikkö (Līgumieguldījumu fondu atbrīvojums), C - 342/20, EU:C:2022:276, 67. punkts